

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Responsa De Ivre Canonico Præsertim Novissimo

Zype, Frans van den
Antverpiæ, M. DC. XLV.

De temporibus ordinationum, & qualitate ordinandorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73071)

tribuere, quam ipsi per d. c. 9. sit concessum. quemadmodum et si per constitutionem Gregorij XV. *incip. inscrutabili* concessum sit, vt possit præesse monialium electioni; declararunt tamen Interpretes nec per hoc ei esse tributum ius confirmationis. que censura sic indistincta & indefinita vtique præsupponit nec ius cõfirmandi competere per antierius Concilium Trid. & in simili Conc. Trid. *de regular. c. 20.* ex facultate visitandi vetuit aliud inferri, quam decreto sit concessum. in cæteris omnibus *privilegia firma sunt*, inquit, & *illata*. & generaliter veteris iuris correctio inducenda non est, nisi sit expressa in lege noua.

Quod eo magis erit dicendum, dum d. c. 9. nullam confirmationis mentionem facit, & vocabulum *gubernatio*, vt metaphoricum est in d. c. 9. ita propriè in nauis vsurpatur de eo, qui gubernaculo præest, et si alius eum præposuit, vt *in l. 1. & ibi DD. D. nautæ camp. stabul.* & propriè gubernator dumtaxat dicitur qui in puppi; proreta qui in prora præsidet. *Eudæm in l. 1. D. De arbit.* vt imperium ei non sit absolutum, atque ita gubernatio per d. c. 9. delegata strictè est accipienda, non de omni superioritate; sed regimine, quale in antithesi in d. c. 9. proponitur de iis, qui à regularibus reguntur; vt sub eorum *cura*, inquit, & *custodia relinquuntur*: atque aliud non possit flecti, quam ad eam directionem, quã nauis rectã nauiget ad eum portum, quem religionis statuta præscribunt; non vt gubernator aliquid aliud detrahat iuri institoris, seu exercitoris nauis, aut nauigantium: & sic neque Episcopi hîc delegati iuri delegantis, aut delegatorum, extra strictè acceptam gubernationem, curam, seu custodiam hîc dumtaxat delegatam.

Quare rectè censuit F. Nuntius Apostolicus Abbatissam B. immediatè Sedi Apostolicæ subie-

ctam non rectè ab Episcopo A. confirmatam, & iuramenti formam Papæ præstandi non rectè ad Episcopum fuisse translata: & in posterum à Sede Ap. confirmationem peti iussit.

Quæ de confirmatione diximus, de benedictione etiam sunt accipienda: vt ab immediato superiore accipiatur. *allegat Azor. d. c. 10. q. 4. sub medium clement. attendentes verb. per eos ad quos pertinet*: sed ea referuntur ad prouisionem faciendam per eos ad quos pertinet, ipso iure exidente abbatissa, quæ intra annum non benedicitur, vbi benedici solent: ita vt clementina nihil de eo decidat. oportet ergo à confirmante benedici. hæc enim ad ius Episcopale pertinent per veteres canones. *c. de iuris. 20. q. 1. in v. viduas autem velare nullus Pontificum attentet. & rot. illa. q. 1. c. consuluir. X. qui cler. vel vou. in exemptis autem exinde per privilegia referuata sunt Papæ, vel translata ad alios superiores. vide Tambur. d. disp. 29. q.*

^{11.} Etiam benedictio ab immediato superiore accipienda.

De temporibus Ordinationum, & qualitate ordinandorum.

RESPONSVM I.

De privilegijs regularium ad eundi alienos Episcopos.

Privilegia omnia regularibus olim concessa, vt promoueri possint ab alieno Episcopo, sublata videntur per Concilium Trid. *f. 23. c. 8. in verb. vnusquisque à proprio Episcopo ordinetur. quod si quis ab alio promoueri petat, nullatenus id ei, etiam cuiusuis generalis, aut specialis rescripti, vel privilegij pretextu, etiam statutis temporibus, permittatur.*

^{12.} Vetera sublata sunt per Trid.

Inde Clemens VIII. decreto quod refert Piacet, in praxi c. 1. n. 14. & L. Miranda in manual. Prælat. tom. 1. q. 38. ar. 3. fanxit ne Prælati regulares suos dimittant ad alienos Episcopos, nisi dioecesanus abfit, aut ordines non sit datus, eaque causa litteris inserta, sub graui poena.

2. Nisi abfit dioecesanus aut non ordinat:

3. Sedes vacet.

4. An & primo anno?

5. An his seruanda interstitia?

6. Nisi Ecclesie expediat.

7. Sed cuius arbitrio?

Sed quid si Sedes vacet? & hunc casum sub prioribus exceptionibus comprehensum esse videtur aliàs respondisse S. Congregatio, quasi speciem sub genere.

Sed an etiam primo anno vacationis? in quo Concil. s. 7. c. 10. dimissorias vetat dari, & dantes ac sic ordinatos grauib. pœnis mulctat: *ibid.* c. 23. c. 10. verum ea loca de Capitulis loquuntur, ijsve, qui Sede vacante in iurisdictionem Episcopi succedunt, dimissorias dantibus: & videntur agere de clericis sæcularibus, d. c. 10. s. 23. in verb. *dimissorias aliquibus secularibus &c.* seu etiam iis regularibus, qui exempti non sunt, seu quoad ordines priuilegiati; vt quoad illos futuro dioecesano reuerentia quedam seruetur, cuius ratio tum in regularibus non priuilegiatis æqualis videtur: priuilegiati autem si sede vacante, quamuis primo anno, ordinentur, nihil decedit dioecesani successoris reuerentiæ, non magis quam prædecessori viuo debuisset exhiberi: quippe, eo ordines non habituro, poterant priuilegiati alienum adire.

An porò hoc casu seruanda erunt interstitia, quæ Concilium Tridentinum præscripsit? s. 23. quoad minores c. 11. quoad subdiaconatum c. 13. quoad diaconatum & presbyteratum c. 14. & omnino dubitandum non est: nisi aliud pro necessitate aut vtilitate Ecclesie expedire videatur. *dd. cc. Miranda vbi supra ar. 5. & 6.*

Sed cuius arbitrio? Miranda *vbi supra, ar. 7.* negat huiusmodi interstitiorum remissionem Prælati competere; citatque S. Congre-

gationis declarationem: prædicta Concilij loca tribuunt dioecesano proprio ordinandorum, & citati à Barbos. in Collect. D.D. ad Concilium Trid. d. c. 12. n. 7. vel Sede vacante post primum annum Capitulo, seu ei qui illius vice iurisdictionem episcopalem exercet n. 8. & Miranda *vbi supra* in secularibus: d. ar. 7. concl. 2. in regularibus autem non exprimit cui competat, nisi quod superiori regulati non competat. *concl. 1.*

Nec videtur ex priuilegio aliocundi alienum Episcopum qui ordinare possit, sequi facultas remittendi interstitia: cum Sixtus V. in ea bulla quam moderatur Clemens VIII. constituit. incip. *Romanum* & Quarant. V. Ordo. graues etiam poenas inflixerit ordinantibus laicalem, vel cuiusvis Ordinis regularem non seruatis interstitiis: quod in proprio non obtinet interdicente id Ecclesie expedire: & Clemens quidem poenas Sixti fulcrit; non tamen decreta Concilij: adeoque videri potest priuilegiis antè Concilium obtenta regularibus quoad interstitia non restringari; nec post Concilium data aut confirmata, nisi expressè ea facultas sit inserta. præsertim cum confirmationes post Concilium leant habere clausulam restrictiuam quatenus decretis Concilij Tridentini non obuietur, & vbi refert Barbosa in Collect. ad s. 23. n. 7. Congregationi S. Ioannis euangelista Portugallie concessum à Clemente VIII. vt ordinari possint sine interstitiis: idemque estimo permissum Societati Iesv Indulto Gregorij XIII. de quibus n. 6. & illis competere qui communicationem habent priuilegiorum, dum suberit æqualis causa. In aliis porò non immeritò videri potest quod ad eundem Capitulum, quod in actibus dimissorias dare potest. d. c. 12. n. 7. quod quamuis in rigore verborum loquatur in arctatis ratione beneficij, etiam regularis; vt si quis idoneus

in sum. verb. ordo. 2. q. 7. qui cōtrariam tantūm videtur admittere dispensationem Papæ. & arguit poenam depositionis. ex c. qui in aliquo. dist. 51. quod tamen id disertè non dicit; sed tantūm punit ordinatores, & ordinatorum, qui gradus ecclesiasticos non obseruauerunt. gradus autem sunt, quos dicitur in Breviario Rom. instituisse Caius Papa, ab ostiario vsque ad presbyteratum; & D. Ambrosius in eodem Breviario seruatis omnibus ex instituto Ecclesiæ ordinum gradibus 8. die, qui fuit 7. Id. Decem. Episcopale onus suscepisse. vtique omnes gradatim suscepit ordines: sed extra ea tempora, quæ hodie vsurpantur: non tamen nisi vnicum in dies. nam interstitia maiores seruasse docetur dist. 77.

In prioribus terminis loqui videtur c. cum h. lator X. de eo qui furtiuè ordin. suscepit in verb. iuxta consuetudinem patriæ sibi quatuor minores ordines contulisti: quibus non contentus, subdiaconatum temerario ausu recepit: quia verò idem clericus in hoc facto multum excessit; mandamus &c. vbi glossa, nota, inquit, quod omnes minores ordines vna die possunt conferri: item eodem die non debet quis accipere minores ordines, cum ordine sacro; ita glossa, tametsi textus disertè non dicat eodem die clericum illum ordines minores, & subdiaconatum suscepisse. quamuis & id, quasi ad furtiuam subreptionem idoneum, accidisse sit verosimile, & insinuat illa coniunctio, quibus non contentus. sed vt, quod dici solet, nigrum cum rubro conueniat, arguit omnino clericum quod furtiuè subreperit. sed & meminisse oportet argumentum à contrario sensu non procedere, vbi est contrarium in iure dispositum; vt dicendum est d. c. 2. aliiq; supra citatis reperiri. ideoque argumentum supra propositum non concludere. si tamen dicamus disertè non reperiri in iure prohibitum, ne quis minores & subdiaconatū eodem die recipiat,

vbi Episcopus super interstitiis dispensat; conformiter dicitur permissum ex iusta causa. quia quod non reperitur prohibitum censetur permissum. anni tamen seruati interstitium inter vltimū minorem ordinem & subdiaconatum voluit Trid. d. c. 11. in fin. nisi, inquit, necessitas aut Ecclesiæ utilitas iudicio Episcopi aliud exposcat. vbi non libera tribuitur dispensatio, sed valde restricta: & licet neque hoc exerceatur, non tamen frequenter, vt vno die & minores humiliter & subdiaconatus conferatur.

De ætate & qualitate presciendorum.

RESPONSVM I.

An religiosus, qui ob excessum incarceratus, & secundum statuta Ordinis inhumilis ad dignitates factus erat, tamen Prouincialium sibi gessit, ad suos reuersus prerogatis Ordinis frui debeat, quæ de sanctis Prouincialibus deferuntur?

SI talis ad officium electus à Generali Ordinis, qui potest ad tollere huiusmodi facti infamiam, & poenam inhabilitatis tollere, fuerit confirmatus est, sustulisse censetur confirmans. l. 57. in fin. de re iudic. & eligentes etiam, & consentientes de eo queri non possunt. ead. leg. vers. et si forte. si autem per ignorantiam excessum electus confirmatusque est, acta quidem ab eo valent. d. l. 57. l. 3. de off. pretor. l. r. C. de testam. ipse tamen status non mutat. l. 11. l. 35. C. de liber. can. l. 10. D. de decurion. l. 2. C. de seruan